ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

ΚΥΡΙΕ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΕ...

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ΜΕΛΕΤΕΣ

1. Προσέγγιση στὸ Μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας
2. Συναγμένοι στὴν Εὐχαριστία
3. Ἡ ἱκεσία ἑνὸς ἁγίου (προσευχὲς ἁγ. Γρηγ. Ναζιανζηνοῦ)
4. Καταφιλήσω... (δοκίμια γιὰ τὸν Ὀρθ. Μοναχισμὸ)
5. Στὴ δύση τοῦ αἰώνα μας (δοκίμια)
6. Ποιμαντικοὶ προσανατολισμοὶ
7. Λατρεία καὶ Βίβλος
8. Ἐκκλησία σήμερα;
9. Τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ
10. Στοχασμοὶ τοῦ Σαββάτου
11. Ἡ Πύλη τοῦ Οὐρανοῦ
12. Ἀγωνία στὴ Γεθσημανὴ καὶ ἀγωνία στὸ σύγχρονο κόσμο.
13. Γράμματα σ᾽ ἕνα νέο ἱερέα.
14. Γίνε ἱερεύς μου (μετάφραση)
15. Ἡ ἀγωνία ἑνὸς ἱερέως
16. Ὁ Σεραφεὶμ τοῦ Σάρωφ
17. Ἡ μεγάλη κλῆσις
18. Ἀρνοῦμαι τὴ μοναξιὰ
19. Ἄνθη ἀπὸ τὴν ποίηση τοῦ Γολγοθᾶ.
20. Ὁ Ἀπόστολος ἀπόστολος ἑνὸς γνησίου Οἰκουμενισμοῦ
21. Ἡ Ὀρθοδοξία στὸ χῶρο τῆς ἱστορίας
22. Ἡ ἐπιταγὴ τῶν ἱερῶν κανόνων διὰ τὴν Σύνοδον τῆς ἱεραρχίας

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

ΚΥΡΙΕ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΕ...

ΤΡΙΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

«ΣΠΟΡΑ» 1980

1. Νέκταρ καὶ μέλι

Μιλᾶτε στὸν Ἰησοῦ; Κυκλοφορεῖτε στὰ χείλη σας τὸ λατρευτὸ ὄνομά του;

«Ἰησοῦς» εἶναι τὸ ὄνομα «τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα» (Φιλιπ. β΄ 9), ποὺ γεμίζει μὲ συγκίνησι τὴν ψυχή. Εἶναι τὸ νέκταρ, ποὺ εὐφραίνει τὶς πνευματικὲς αἰσθήσεις. Ὁ ἥλιος, ποὺ ἁπαλύνει τὴν καταχνιὰ τῆς βαρυθυμίας.

Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μίκρυνε τὴ δόξα του.

«Ἐκένωσεν ἑαυτόν» (Φιλιπ. β΄ 7). Πῆρε τὴν ἀνθρώπινη φύσι. Τὴν ὑλικὴ καὶ περιωρισμένη. Ἔγινε ἴδιος μὲ μᾶς. Ὁ συνοδοιπόρος μας στὴ γῆ, ὁ ὁδηγὸς στὴν ἀναζήτησι, ὁ ἀδελφὸς στὴν ἀγωνία.

Μιὰ ὄψι τῆς ταπεινώσεώς του εἶναι καὶ τὸ ὄνομα ποὺ πῆρε. Ἦταν κι᾽ εἶναι «πάντων ἐπέκεινα» (Γρηγόριος Ναζιανζηνός).

Πάνω ἀπ' ὅλα τὰ δημιουργήματα καὶ πέρα ἀπ' ὅλη τὴν κτίσι. Ἦταν κι' εἶναι «οὐδενὶ λόγῳ ληπτὸς» (ἀκατάληπτος κι' ἀπερίγραπτος μὲ τὸν ὁποιοδήποτε λόγο). Κι' ὅμως δέχτηκε νὰ ὀνομαστεῖ μὲ λέξεις δανεισμένες ἀπ' τὰ ἀνθρώπινα λεξιλόγια.

Ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ φέροντας τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ στὴν Παρθένο Μαρία τῆς εἶπε: «Καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν» (Λουκ. α' 31). Ἔδωσε ἕνα ὄνομα, μὲ τὸ ὁποῖο θὰ μποροῦσε νὰ τὸν προσφωνεῖ ἡ παναγία Μητέρα, ὁ Ἰωσήφ, οἱ γύρω ἄνθρωποι, οἱ μαθηταί, οἱ ὀπαδοὶ ὅλων τῶν αἰώνων.

Αὐτὸ καὶ ἔγινε.

Μὲ τὸ ἱερὸ ὄνομα «Ἰησοῦ» φώναζε στοργικὰ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καὶ σπλάγχνο της ἡ ἁγνὴ Μητέρα τῆς Ναζαρέτ. Μ' αὐτὸ τὸν προσφωνοῦσαν οἱ Ναζαρηνοί. Μ' αὐτὸ τὸν γνώρισαν οἱ Ἀπόστολοι. Μ' αὐτὸ τὸν ἱκέτεψαν οἱ δέκα λεπροὶ (Λουκ. ιζ' 13) κι' ὁ τυφλὸς Βαρτίμαιος (Μαρκ. ι' 47, Λουκ. ιη' 38). Μ' αὐτὸ τὸν ἀναζήτησαν στὴ Γεσθημανὴ οἱ ἀγροῖκοι στρατιῶτες. Αὐτὸ ὁ Πιλᾶτος χάραξε πάνω στὸ Σταυρὸ (Ἰωάν. ιθ' 19). Αὐτὸ χρησιμοποίησε ὁ ἄγγελος, γιὰ νὰ μεταδώσει στὶς πονεμένες Μυροφόρες τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως.

Τὸ ὄνομα Ἰησοῦς! Ἔμεινε γιὰ τὶς ἀνθρώπινες γενηὲς τὸ προσιτὸ ὄνομα τοῦ Θεανθρώπου. Καὶ γιὰ τὶς λεπτὲς κι' εὐγενικὲς ψυχὲς τῶν Χριστιανῶν ἡ θελκτικὴ καὶ λατρευτὴ λέξι. Ἡ ἐπίκλησί του ἔγινε παράδοσι. Συνήθεια ἱερή, ποὺ μεταδίδεται ἀπὸ μάννα σὲ παιδὶ κι' ἀπὸ γενηὰ σὲ γενηά. Τὸ βάζουμε μπροστὰ στὶς προσευχές. Τὸ φέρνουμε καὶ τὸ ξαναφέρνουμε στὰ χείλη, καθὼς πραγματοποιοῦμε τὸν ἅγιο διάλογο μὲ τὸν οὐρανό.

Ὁ κάθε πιστός, ἁπλὰ κι' αὐθόρμητα, στρέφεται στὸν Ἰησοῦ καὶ ἱκετεύει τὸν Ἰησοῦ.

Ἀναζητεῖ ἀδιάκοπα τὸν Ἰησοῦ ὁ ἀσκητής, μὲ τὴ σύντομη, ἀλλὰ γεμάτη περιεχόμενο καὶ νόημα καὶ φλόγα ἱκεσία: «Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν». Ἀλλὰ τὸν ἐπικαλεῖται κι' ὁ ἄνθρωπος τοῦ μόχθου καὶ τῆς βιοπάλης μὲ τὴν ἰσχυρὴ κραυγὴ «Χριστέ μου!» ἢ μὲ τὸ ζωντανὸ «Κύριε, ἐλέησον», ποὺ ἀφίνει κάθε τόσο ν' ἀναπηδάει ἀπ' τὰ πονεμένα του στήθη. Τὸν ἐπικαλούμαστε ὅλοι στὸ ναὸ μὲ τὶς ὑπέροχες προσευχές.

Αὐτὲς τὶς προσευχὲς δὲν μποροῦμε οὔτε κὰν νὰ τὶς ἀπαριθμήσουμε. Εἶναι πολλές, πάρα πολλές. Καὶ σπαρμένες σ' ὁλόκληρη

τὴ λειτουργικὴ ζωή. Ἀναφέραμε χαρακτηριστικὰ μιά, γιατὶ εἶναι ἡ πιὸ θαυμαστὴ σύνθεσι τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἱκεσίας. Εἶναι ὁ Κανὼν τοῦ Θεοκτίστου τοῦ Στουδίτου, ὁ γνωστὸς μὲ τὴν ἐπιγραφή: «Κανὼν ἱκετήριος εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν» (*). Στὸν Κανόνα αὐτὸ τὸ πάθος τοῦ ποιητοῦ εἶναι τόσο ἰσχυρό, ἡ λαχτάρα τοῦ Ἰησοῦ τόσο ἔντονη, ποὺ σοῦ δίνει τὴν ἐντύπωσι πὼς ὄχι μὲ τὰ χείλη, ἀλλὰ μὲ τὴν καρδιὰ ἀσπάζεται ἀδιάκοπα τὰ ἄχραντα πόδια τοῦ Ἀγαπημένου του κι' ἀποθέτει στὴ βάσι τοῦ Σταυροῦ του τὰ πιὸ θερμὰ λόγια τῆς λατρείας. Οἱ λέξεις, σὰν νὰ εἶναι φτωχές, ἐπιστρατεύονται ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη. Ὁ προσευχόμενος ποιητὴς φωνάζει: «Ἰησοῦ γλυκύτατε Χριστέ», «Ἰησοῦ μακρόθυμε», «Ἰησοῦ Σωτήρ μου», «Ἰησοῦ μου πολυέλεε». Ἀναζητάει τὸν Ἰησοῦ καὶ ταυτόχρονα τὸν λατρεύει.

Αὐτὴ ἡ ἱερὴ παράδοσι μᾶς κληροδοτεῖται ὄχι σὰν ἱστορία, ἀλλὰ σὰν τρόπος ζωῆς. Οἱ ἥρωες τῆς μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ ἅγιοι ὅλων τῶν ἐποχῶν μὲ τὸ προσωπικό τους παράδειγμα καὶ μὲ τὶς σκέψεις τους καὶ μὲ τὶς ἀνατάσεις τους μᾶς συμβουλεύ-

(*) Στὸ Ὡρολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας.

ουν νὰ ἔχουμε πρόχειρο στὴ σκέψι καὶ στὴν καρδιὰ καὶ στὰ χείλη τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρχηγοῦ μας καὶ Λυτρωτοῦ μας Ἰησοῦ.

Ἀπὸ τὶς γραπτὲς συμβουλὲς μεταφέρουμε δυό. Ἡ μιὰ προέρχεται ἀπὸ τὸν ἅγιο Παυλῖνο, ἐπίσκοπο Νόλης (354-431): «Τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ εἶναι γιὰ τὸ στόμα νέκταρ καὶ γιὰ τὴ γλῶσσα μέλι... Εἶναι μιὰ ζωντανὴ ἀμβροσία... Ὅταν κανεὶς τὴ γευτεῖ γιὰ μιὰ φορά, δὲν θὰ θέλει νὰ τὴν ἀποχωριστεῖ».

Ἡ δεύτερη συμβουλὴ βγῆκε ἀπὸ τὴ γραφίδα τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Θεσσαλονίκης (ιε΄ αἰών): «Πᾶς εὐσεβὴς πρέπει αὐτὴν τὴν ὀνομασίαν (τὸ ὄνομα δηλαδὴ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ) νὰ λέγει διὰ παντὸς ὡς προσευχὴν καὶ μὲ τὸν νοῦν καὶ μὲ τὴν γλῶσσαν καὶ καθήμενος καὶ κινούμενος καὶ νὰ βιάζει πάντοτε πρὸς τοῦτο τὸν ἑαυτόν του· θέλει δὲ εὕρει μεγάλην γαλήνην καὶ χαράν, καθὼς ἠξεύρουν μὲ τὴν πεῖραν ὅσοι περὶ αὐτῆς φροντίζουσιν».

Τὸ σημαντικώτερο πνευματικὸ γεγονὸς τῆς ἐποχῆς μας θὰ ἦταν νὰ μάθουμε ἐμεῖς, οἱ σημερινοὶ ταραγμένοι ἄνθρωποι, ν᾽ ἀναζητᾶμε καὶ νὰ λαχταρᾶμε τὸν Ἰησοῦ καὶ νὰ κυκλοφοροῦμε στὸ στόμα μας ἀδιάκοπα τὸ ἱερὸ ὄνομά του. Θὰ ἀρχίσουμε νὰ ζοῦμε

στιγμὲς συγκλονιστικῆς εὐτυχίας. Θὰ νοιώσουμε πὼς μᾶς συντροφεύει ὁ Λυτρωτὴς στὴν ἀγωνία καὶ στὴν ἐρημιὰ καὶ στὸν πόνο, ἀλλὰ καὶ στὴ χαρὰ καὶ στὴν ἐπιτυχία τῆς γήϊνης ζωῆς μας.

2. Σᾶς ἐνδιαφέρει τὸ πῶς;

Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ...

Ἡ μικρὴ αὐτὴ φράσι ἀποτελεῖ μιὰ προσφώνησι ἀγάπης καὶ λατρείας.

Ὅμως δὲν εἶναι πρόχειρη στὰ χείλη τοῦ καθενός.

Τὸ ὄνομα τοῦ «Ἰησοῦ» τὸ ἀναφέρουν πολλοί. Κι' αὐτοὶ ποὺ τὸν λατρεύουν κι' αὐτοὶ ποὺ τὸν περιφρονοῦν κι' αὐτοὶ ποὺ τὸν μισοῦν. Τὴν προσευχὴ στὸν Ἰησοῦ τὴν ἀπευθύνουν λίγοι. Γιατὶ δὲν εἶναι μιὰ ἔκφρασι τῶν χειλέων, ἀλλὰ μιὰ εὐωδία τῆς καρδιᾶς. Εἶναι ἕνας καρπὸς ποὺ ἀναπτύσσεται, παίρνοντας τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα, στὸ γόνιμο καὶ πλουτισμένο μὲ εἰδικὰ χαρίσματα ἔδαφος τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου. Ἑπομένως ἂν θέλουμε ν' ἀπευθύνουμε φλογερὴ προσευχὴ στὸν Ἰησοῦ, πρέπει πρῶτα ν' ἀποκτήσουμε τὰ χαρίσματα τῆς καρδιᾶς.

Ποιὰ εἶναι αὐτά;

Τό πρῶτο εἶναι ἡ ἐπαφή μας μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

Στὴν Α΄ πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἶναι γραμμένη μιὰ θεόπνευστη διαπίστωσι μὲ καθολικὸ κῦρος: «Οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ» (ιϐ΄ 3). Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ μὲ εὐλάβεια μπροστὰ στὴ θεότητα τοῦ Ἰησοῦ καὶ νὰ τὸν ὁμολογήσει Κύριο, ἂν δὲν εἶναι ἑνωμένος μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα κι' ἂν δὲν ἐμπνέεται ἀπ' τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα «διδάσκει» (Ἰωάν. ιδ΄ 26) κι' «ὁδηγεῖ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» (Ἰωάν. ιστ΄ 13). Εἶναι ὁ μόνος ὁδηγὸς ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς χειραγωγήσει καὶ νὰ μᾶς τοποθετήσει μὲ ἕνα ἀπόλυτα σωστὸ τρόπο μπροστὰ στὸν Ἰησοῦ. Νὰ μᾶς κάνει νὰ αἰσθανθοῦμε τὴ θεϊκὴ ὀμορφιὰ καὶ τὴν ὑπερφυσικὴ δύναμι τοῦ προσώπου του. Νὰ μᾶς βοηθήσει νὰ ἀπολαύσουμε μὲ τὴ σκέψι καὶ μὲ τὸ συναίσθημα τὴν εὐλογία τῆς παρουσίας του. Νὰ διεγείρει μέσα μας τὴ λαχτάρα καὶ τὸν πόθο καὶ τὴν ἀγάπη. Καὶ ν' ἀνοίξει τὴν καρδιά μας σὲ ὁλόθερμη προσευχή.

Ταυτόχρονα τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μᾶς βοη-

θάει στὴν ὑπερνίκησι καὶ μιᾶς ἀπὸ τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες μας. Ντυμένοι στὸ ὑλικὸ περίβλημα τῆς σάρκας, συχνὰ δὲν βρίσκουμε τὶς λέξεις τὶς κατάλληλες κι' ἐκφραστικές, γιὰ νὰ ἀπευθυνθοῦμε στὸν Ἰησοῦ. «Τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα καθὸ δεῖ οὐκ οἴδαμεν» (Ρωμ. η' 26). Ὅμως «αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις». Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο διεγείρει μέσα μας πανίσχυρους στεναγμούς, τοὺς ὁποίους δὲν μπορεῖ μόνη της νὰ ζήσει ἡ καρδιὰ καὶ νὰ ἐκφράσει ἡ γλῶσσα. Αὐτὸ τὸ «Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ», τὸ γεμάτο λατρεία καὶ πόθο, αὐτὸ τὸ «Χριστέ μου» ἢ τὸ «Κύριε, ἐλέησον», ποὺ προφέρεται μ' ἕνα ζωντανό, πηγαῖο τρόπο, εἶναι πνευματικὸ χάρισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ παρουσία λοιπὸν στὴν καρδιά μας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ ν' ἀπευθυνθοῦμε στὸν Κύριο. Αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς θὰ καθήσουμε περιμένοντας παθητικὰ τὴν ἐπίσκεψί του. Θὰ τὴν ἀναζητήσουμε. Θὰ τοῦ ποῦμε: «Πνεῦμα Πανάγιο, δίδαξέ μας νὰ προσευχώμαστε καὶ νὰ μιλᾶμε στὸ Λυτρωτή μας, στὸν Κύριο Ἰησοῦ».

Μιὰ δεύτερη προϋπόθεσι τῆς προσευχῆς πρὸς τὸν Ἰησοῦ εἶναι ἡ ε ὐ θ ύ τ η τ α.

Ἡ πεῖρα ἑνὸς σοφοῦ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι διατυπωμένη στὴ σύντομη, θεόπνευστη φράσι: «Εὐθὺς ἠγάπησέ σε» (Ἆσμα α΄ 4)˙ Ἡ ἴσια καρδιά, ποὺ χαράζει τίμια τὸ δρόμο της καὶ τὸν ἀκολουθεῖ θαρρετά, αὐτὴ καὶ μόνη εἶναι ἱκανὴ νὰ σ' ἀγαπήσει καὶ νὰ σοῦ μιλήσει, Θεέ μου.

Πίσω ἀπ' αὐτὴ τὴν εὐθύτητα δὲν κρύβεται μιὰ ἀναμαρτησία. Ποιὸς ἀπὸ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους τολμάει νὰ πεῖ πὼς εἶναι ἀναμάρτητος καὶ πὼς πλησιάζει τὸ Σταυρὸ τοῦ Κυρίου μὲ ὁλόαγνα χέρια καὶ μὲ λευκὴ καρδιά;

Ἡ εὐθύτης του καὶ ἡ εἰλικρίνεια εἶναι ἕνα χαρακτηριστικὸ ποὺ μπορεῖ νὰ ὑπάρχει στὸν ἁμαρτωλό, ὅσο καὶ στὸν ἅγιο. Εἶναι ὁ ἀποφασιστικὸς προσανατολισμὸς πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ.

Στὰ δυὸ πρότυπα, ποὺ μᾶς ζωγράφισε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, τὸν Τελώνη καὶ τὸ Φαρισαῖο, ψηλαφοῦμε τὴν ὑπέροχη αὐτὴ ἀρετή. Κι' οἱ δυὸ στάθηκαν στὴ στάσι τῆς προσευχῆς. Στοῦ ἑνὸς ὅμως, τοῦ Φαρισαίου, τὴν καρδιὰ πρυτάνευε ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐπιδιώξεως καὶ τοῦ αὐτοθαυμασμοῦ. Αὐτὸς ὁ δεύτερος σκοπὸς κάλυψε τὸν πρῶτο ἱερὸ σκοπὸ τῆς προσευχῆς, τὸν ἔκαμε ἄτονο, ἰσχνὸ καὶ κατάντησε τὴν ἀπαγγελία της

στεῖρα βαττολογία. Ὁ δεύτερος, ὁ Τελώνης, στάθηκε μὲ ἀπόλυτη εἰλικρίνεια, ἄνοιξε μὲ τιμιότητα τὴν καρδιά του καὶ μίλησε παρουσιάζοντας γυμνὴ καὶ καθαρὴ τὴν πραγματικότητα. Στὴν ὅλη του συμπεριφορα δὲν διακρίνεις κανένα πλάγιο σκοπό, καμμιὰ ὕποπτη κίνησι, κανένα πονηρὸ λόγο. Ἁμαρτωλὸς στὴν προηγούμενη ζωὴ του, ἦταν τίμιος, εἰλικρινής, ἀποφασιστικὸς στὴν ἐπικοινωνία του μὲ τὸ Θεό. Καὶ γι' αὐτὸ πέτυχε τὴ σωτηρία καὶ τὴ δκαίωσι.

Τρίτη προϋπόθεσι: ἡ διάθεσι τῆς ὑποταγῆς.

Ὅταν προσευχώμαστε στὸν Ἰησοῦ, προσευχόμαστε στὸν Κύριο. Μιλᾶμε στὸν Πλάστη μας. Ὄχι γιὰ νὰ τοῦ ἐπιβάλουμε τὸ θέλημά μας, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀναζητήσουμε τὸ δικό του.

Εἶναι βέβαιο πὼς ὁ Ἰησοῦς, ὅταν τὸν πλησιάζουμε κι' ὅταν μὲ φόβο προφέρουμε τὄνομά του, ἔχει πάντα κάτι νὰ μᾶς πεῖ. Ἀκόμα κι' ὅταν σιωπάει, μὲ τὴ σιωπή του μᾶς δίνει μιὰ ἀπάντησι.

Ὅμως ἡ ἀπάντησι τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι πάντα σύμφωνη μὲ τὸ ἀνθρώπινο θέλημά μας. Δὲν κολακεύει τὴν ὑλιστικὴ ἐπιθυμία

μας καὶ τὸν ἐγωϊσμό μας. Ἴσως μερικὲς φορὲς νὰ μᾶς φαίνεται καὶ σκληρή: Μιὰ ἀπότομη χειρουργικὴ ἐπέμβασι στὴν πληγὴ τῆς ψυχῆς, ἕνα ράπισμα στὸ ἐγωϊστικὰ ὑψωμένο κεφάλι μας, μιὰ ἄρνησι στὴν ἄρρωστη καὶ αὐτάρεσκη ἀπαίτησί μας.

Ἡ προσευχὴ στὸν Ἰησοῦ προϋποθέτει ταπείνωσι, σκύψιμο μπροστὰ στὸ Δυνατό, ὑποταγὴ στὸν Πάνσοφο καὶ Πανάγιο. Προϋποθέτει τὸ ἴδιο ἐσωτερικὰ κλῖμα καὶ τὴν ἴδια στάσι, μὲ τὴν ὁποία ὁ Ἰησοῦς σὰν ἄνθρωπος μίλησε στὸν Οὐράνιο Πατέρα. «Πάτερ,... μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω» (Λουκ. κβ΄ 42).

Κύριε Ἰησοῦ, μάθε μας νὰ σοῦ μιλᾶμε μὲ εὐθύτητα καὶ μὲ ὑπακοή.

Πνεῦμα Πανάγιο, δίδαξέ μας νὰ προσευχώμαστε στὸν Ἰησοῦ.

3. Τὸ περίβλημα τῶν λέξεων

Νὰ προσευχηθοῦμε στὸν Κύριο Ἰησοῦ! Δηλαδὴ νὰ τοῦ ποῦμε τί;

Νὰ κάτι, ποὺ συχνὰ μᾶς βασανίζει· Τὸ περιεχόμενο τῆς προσευχῆς. Μὲ τί νὰ γεμίσουμε τὴ συνομιλία μας μὲ τὸν Ἰησοῦ;

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ψάξουμε πολύ. Ὑπάρχει πρόχειρος ἕνας ἀνεκτίμητος θησαυρός. Εἶναι ὁ λειτουργικός μας πλοῦτος.

Οἱ πιὸ πολλοὶ ἀπ' τοὺς ὕμνους, ποὺ περιέχονται στὰ λειτουργικά μας βιβλία καὶ ποὺ τοὺς χρησιμοποιοῦμε στὴ θ. Λειτουργία καὶ στὶς ἄλλες ἱερὲς Ἀκολουθίες, ἀπευθύνονται στὸν Ἰησοῦ, τὸ Λυτρωτή μας. Εἶναι δοξολογίες καὶ ἱκεσίες μὲ σπάνια ἔμπνευσι, μὲ δυνατὸ λυρισμό, μὲ θεολογικὸ βάθος, μὲ κρυστάλλινο αἴσθημα καὶ ἔχουν ἀναβλύσει ἀπὸ ἅγιες καρδιές.

Αὐτὸ τὸ θησαυρὸ μποροῦμε καὶ πρέπει νὰ τὸν ἀξιοποιοῦμε. Νὰ τὸν ἀξιοποιοῦμε στὴν ὥρα τῆς λατρείας, μὰ καὶ στὶς ἀτομικές, τὶς ἰδιωτικὲς προσευχές.

Στὴν ὥρα τῆς θ. Λειτουργίας οἱ ὕμνοι ἀποτελοῦν ἕνα εὐχάριστο ἄκουσμα. Προσφέρονται νὰ μᾶς βοηθήσουν στὴν ἀνάτασι καὶ στὴ λατρεία τοῦ ἐσταυρωμένου Λυτρωτοῦ μας. Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ ζοῦμε τὴν κάθε ἔννοιά τους καὶ νὰ τὴν ἀναφέρουμε, σὰν ξεχείλισμα τῆς καρδιᾶς μας, στὸν Κύριο. Ὅταν π.χ. λέμε «σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...», ἐκείνη τὴν ὥρα νὰ αἰσθανώμαστε τὴν παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ θυσία του καὶ τὴν ἀνάστασί του.

Ἀλλὰ καὶ σ' ὁποιαδήποτε ἄλλη στιγμὴ ἅμα νοιώσουμε τὴν ἀνάγκη νὰ ἐπικοινωνήσουμε μὲ τὸ Σωτῆρα, μποροῦμε ν' ἀνοίξουμε ἕνα ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ προσευχηθοῦμε μὲ τὰ τροπάριά του καὶ μὲ τὶς εὐχές του. Τὸ μικρὸ βιβλίο ποὺ λέγεται «Σύνοψις» εἶναι τὸ πιὸ πρόχειρο στὰ χέρια μας. Ἀλλὰ καὶ τὸ «Ἐγκόλπιο τῆς θ. Λειτουργίας» καὶ τὸ «Ὡρολόγιον», ποὺ περιέχει τὶς καθημερινὲς Ἀκολουθίες, βάζουν στὴ διάθεσί μας τὸν πλοῦτο τῶν προσευχῶν τους καὶ τὴ φλόγα τῶν αἰσθημά-

των τους. Τὶς προσευχὲς καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν ἁγίων, ποὺ ἔγραψαν τὰ ἱερὰ αὐτὰ κείμενα.

Θὰ ὑπάρξουν ὅμως καὶ περιστάσεις ποὺ θὰ μιλήσουμε στὸ Κύριο ὄχι μὲ τὰ λόγια τῶν ἁγίων, ἀλλὰ μὲ τὰ λόγια τὰ δικά μας.

Προβλήματα προσωπικά, ποὺ τὰ ζοῦμε μὲ ἔντασι, θὰ τὰ ἀναθέσουμε στὸν Ἰησοῦ.

Αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης, ποὺ γεμίζουν τὴν ψυχή μας, θὰ τὰ προσφέρουμε στὸν Ἰησοῦ.

Ἀγωνίες, ποὺ μᾶς πιέζουν, θὰ γεμίζουν τὴν ψυχή μας, θὰ τὰ προσφέρουμε στὸν Ἰησοῦ.

Μὴ δυσκολευθῆτε τὴν ὥρα αὐτὴ νὰ τοῦ πῆτε αὐτὸ ποὺ μέσα σας ἔχετε καὶ σᾶς συνεπαίρνει, μ᾽ ὅποιο τρόπο σᾶς διευκολύνει. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ζητάει τὴν τορνευμένη φράσι, ἀλλὰ τὸν πηγαῖο τρόπο καὶ τὴ γνήσια προσευχή.

Μπορεῖτε νὰ ἔχετε σὰν ὑπόδειγμα:

Τὸν Ἰάειρο, ποὺ ἱκέτεψε μὲ θερμὴ πίστι καὶ μὲ διάκρισι (Λουκ. η´ 40 κ.ἑξ.).

Τὴ Χαναναία μητέρα, ποὺ μὲ ἐπιμονὴ καὶ ταπείνωσι ἀπήτησε τὴ θεραπεία τῆς κόρης της (Ματθ. ιε´ 21 καὶ ἑξ.).

Τὴ Σαμαρείτιδα, ποὺ ἁπλὰ καὶ ἄδολα

φανέρωσε τὴν ἀπορία της (Ἰωάν. δ' 1 κ. ἑξ.).

Καὶ στὶς στιγμὲς τοῦ κοφτεροῦ πόνου; Τότε, ποὺ τὸ μυαλὸ ἀκινητοποιεῖται, σχεδὸν νεκρώνεται, κι' ἡ γλῶσσα δύσκολα ἀρθρώνει τὶς λέξεις;

Τότε τί νὰ κάνουμε;

Ἡ θεία Γραφὴ μὲ τὰ κλασσικά της ὑποδείγματα μᾶς καθοδηγεῖ καὶ στὴ δύσκολη αὐτὴ στιγμή.

Μᾶς παρουσιάζει:

Τὸν ἁμαρτωλὸ Τελώνη, ποὺ φορτωμένος μὲ τὴ συντριβὴ τῆς ἐνοχῆς δὲν ἁπλώνεται σὲ ἀφηγήσεις, ἀλλὰ μένει στὴν ἐπανάληψι τῆς ἱκεσίας: «ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ» (Λουκ. ιη' 13).

Τὸν ὀλιγόπιστο Πέτρο, ποὺ «βλέπων τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξε λέγων· Κύριε, σῶσόν με» (Ματθ. ιδ' 30).

Τὸν τυφλό τῆς Ἱεριχοῦς, πού, μόλις ἄκουσε πὼς περνάει ὁ Ἰησοῦς «ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν· υἱὲ Δαυὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με» (Μαρκ. ι' 47).

Παρόμοια μποροῦμε στὶς δύσκολες περιστάσεις νὰ φερθοῦμε κι' ἐμεῖς. Μὲ μιὰ

σύντομη θερμὴ ἱκεσία νὰ φωνάξουμε τὸν Ἰησοῦ. Νὰ τὸν καλέσουμε νὰ βοηθήσει. Μ' ἕνα «Χριστέ μου, σῶσε με». Μὲ ἕνα «Κύριε, ἐλέησον».

Ὅταν κανεὶς ρίξει τὸ κέντρο τοῦ βάρους στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ποὺ ἐπικαλεῖται, αἰσθάνεται νὰ ἔρχεται καὶ νὰ στέκεται στὸ πλευρό του ὁ Δυνατός. Κι' ὅταν τονίσει τὴν ἱκεσία, τ ὸ «σ ῶ σ ό ν μ ε» ἢ τὸ «ἐ λ έ η σ ο ν», τότε μπορεῖ νὰ τοποθετήσει κάτω ἀπ' τὶς λίγες κι' ἀπέριττες λέξεις τῆς ἱκεσίας του ὅλο τὸν ὄγκο τοῦ προβλήματος κι' ὅλο τὸν πόνο. Ἔτσι ἡ κραυγή του γίνεται συγκεκριμένη καὶ ἄμεση.

Ὑπάρχει ὅμως κι' ἕνας ἄλλος ἐντελῶς ἰδιότυπος τρόπος συνομιλίας μὲ τὸν Κύριό μας. Εἶναι ἡ ἁπλὴ ἐνατένισι στὸ θεϊκὸ καὶ λατρευτὸ πρόσωπό του.

Ὅταν ἡ θάλασσα γύρω σας ἁπλώνεται μὲ τὴ γαλήνη τοῦ λαδιοῦ, μένετε σ' ἕνα σιωπηλὸ θαυμασμό. Δὲν θέλετε οὔτε ἕνα μικρὸ βότσαλο νὰ πέσει στὴν ἐπιφάνεια, γιατὶ θὰ ταράξει τὰ νερὰ καὶ θὰ σᾶς κάνει νὰ χάσετε μέσα σας τὸ αἴσθημα καὶ τὴν ἀπόλαυσι τῆς γαλήνης.

Ὑπάρχουν καὶ στὴ ζωὴ τέτοιες στιγμές.

Ἡ ψυχὴ ἀπολαμβάνει, αἰσθάνεται, χαίρεται. Δὲν θέλει ὅμως νὰ ἐκφραστεῖ μὲ τὰ λόγια. Γιατὶ τὰ λόγια ὑλοποιοῦν καὶ μειώνουν τὰ αἰσθήματα. Προτιμάει νὰ ἐκφράζεται μὲ τὸν ἄϋλο δικό της τρόπο. Νὰ ξεχύνει τὸ ἄρωμα τῶν αἰσθημάτων καὶ πάλι νὰ τὸ κρατάει ἀποθηκευμένο στὸ μυροδοχεῖο τῆς καρδιᾶς.

Σ' αὐτὲς τὶς στιγμὲς δὲν ζητάει κανεὶς νὰ προσευχηθεῖ μὲ λόγια. Προτιμάει νὰ βλέπει μπροστά του τὸ Σωτῆρα, ν' ἀτενίζει στὸ Λυτρωτή. Νὰ ζεῖ στιγμὲς ἐσωτερικῆς προσηλώσεως κι' ἄμεσης, ἐσωτερικῆς λατρείας.

Μὲ τὴν ἐνατένισι αὐτὴ ἡ ψυχὴ τροφοδοτεῖται. Γεμίζει μὲ τὸν Ἰησοῦ, μὲ τὴν παρουσία του ,μὲ τὴ χαρά του, μὲ τὴ γαλήνη του.

Συνοψίζουμε:

Στὸν Ἰησοῦ μας μποροῦμε νὰ μιλᾶμε:

Μὲ τὶς προσευχὲς ποὺ ὑπάρχουν στὰ ἐκκλησιαστικά μας βιβλία.

Μὲ ἁπλά, δικά μας λόγια.

Μὲ τὴ σύντομη κραυγὴ «Κύριε ἐλέησον».

Μὲ τὴν ἐνατένισι καὶ προσήλωσι στὸ θεῖο του πρόσωπο.

4. Μύρο στὴν ψυχή μου

Ένας ἀπὸ τοὺς σοφοὺς ἐκκλησιαστικοὺς συγγραφεῖς τοῦ τετάρτου αἰῶνα, ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων, γράφει πὼς στὴν προχριστιανικὴ ἐποχὴ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ περιεχόταν στὴν ἱστορία καὶ τὴ ζωὴ τοῦ ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ σὰν μύρο σφραγισμένο σὲ δοχεῖο. Μὲ τὴν ἐνανθρώπησι τὸ δοχεῖο ἄνοιξε καὶ τὸ μύρο σκορπίστηκε παντοῦ. Σκορπίστηκε γιὰ νὰ φέρει εὐωδία, ἐλπίδα, χάρι, δύναμι.

Ἰησοῦ μου!... Χριστέ μου!...

«Μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά σου» (Ἆσμα α΄ 3). Ὅταν τὸ προσφέρω, ἀπολαμβάνω τὴν εὐωδία τῆς παρουσίας σου. Νοιώθω νὰ βρίσκεσαι κοντά μου καὶ νὰ ζῶ κοντά σου. «Ὀσφραίνομαι τὴν ὀσμὴν τῶν ἱματίων σου» (Γενεσ. κζ΄ 27), «σμύρνα καὶ στακτὴ καὶ κασία» (Ψαλμ. μδ΄ 9).

Ἰησοῦ μου, Χριστέ μου, τὸ ὄνομά σου, καθὼς τὸ κυκλοφορῶ στὴ σκέψι μου καὶ στὸ

στόμα, δημιουργεῖ μιὰ οἰκειότητα ἀνάμεσα σὲ σένα, τὸ Θεό μου, καὶ σὲ μένα, τὸ πλάσμα σου. Ζῶ τὴν ἐμπειρία τοῦ Ἀποστόλου σου καὶ τὴν ἐπαναλαμβάνω. Δὲν εἶμαι πιὰ «ξένος καὶ πάροικος» στὴ βασιλεία σου. Εἶμαι «συμπολίτης τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖος σου» (Ἐφεσ. β΄ 19). Δὲν εἶσαι γιὰ τὴν ψυχή μου ὁ μακρινὸς κι᾿ ἀπρόσιτος καὶ κρυμμένος στὸ ζόφο καὶ τὸ γνόφο Θεός, ὅπως ἦσουν γιὰ τὸν ὁποιοδήποτε Ἰσραηλίτη. Εἶσαι ὁ Ἰησοῦς, ὁ Θεάνθρωπος, ποὺ ἦρθες στὴ γῆ μας, ποὺ συναναστράφηκες μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ μπῆκες στὰ σπίτια τους, ποὺ ἔφαγες μαζῆ τους, ποὺ θεράπευσες τοὺς ἀρρώστους τους, ποὺ συγχώρησες τοὺς ἁμαρτωλούς, ποὺ τοὺς μίλησες καὶ σοῦ μίλησαν, ποὺ δίδαξες στὸ βουνὸ καὶ στὸ ἀκρογιάλι, ποὺ κάθισες στὸ πουλάρι, ποὺ ἀνέβηκες στὸ σταυρό, ποὺ μπῆκες στὸ μνῆμα, ποὺ ἀναστήθηκες ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Ζῶ ὅλη αὐτὴ τὴν ὑπέροχη ἱστορία. Καὶ σὲ αἰσθάνομαι κοντά μου, πολὺ κοντά μου. Τόσο κοντά, ὅσο σ᾿ ἔνοιωσε ὁ τυφλὸς τῆς Βηθεσδά, ἡ Χαναναία, ὁ Ἰωάννης, κι᾿ ὅλες ἐκεῖνες οἱ μακαριστὲς μορφές, ποὺ ἀξιώθηκαν νὰ σὲ συναντήσουν στοὺς δρόμους τῆς Παλαιστίνης καὶ νὰ ρθοῦν σὲ κάποια σχέσι μαζῆ σου. Σὲ βλέπω μὲ τὰ μάτια τῆς

ψυχῆς μου, σ' ἀκούω μὲ τὰ ἐσωτερικὰ αἰσθητήρια, ἀπολαμβάνω τὴ συντροφιά σου καὶ τὴν ἀγάπη σου, σοῦ μιλάω «ὡς εἴ τις λαλήσει πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον» (Ἐξόδ. λγ' 11).

Ἰησοῦ μου... Χριστέ μου...!

Τὸ ὄνομά σου εἶναι γλυκὺ στὸ στόμα μου.. «Καρπὸς αὐτοῦ γλυκὺς ἐν λάρυγγί μου» (Ἆσμα β' 3).

Ὑπάρχουν κι' ἄλλα ὀνόματα ποὺ μοῦ εἶναι ἀγαπητά. Τὸ ὄνομα τῆς «μάννας» ἀπὸ μικρὸ παιδὶ τὸ πρόφερα. Ἦταν γιὰ μένα ἡ ἐνσάρκωσι τῆς ἀγάπης καὶ τῆς στοργῆς. Τὸ ἴδιο καὶ τὸ ὄνομα τοῦ «πατέρα». Γι' αὐτὸ κι' ὅταν τὰ πρόφερα κι' ὅταν ἀκόμα τὰ προφέρω, νοιώθω ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸ βάθος μου ἄλλοτε ἐλαφρότερο κι' ἄλλοτε ἰσχυρότερο ἕνα κῦμα συγκινήσεως. Ἀγαπημένα ὀνόματα ἀγαπημένων προσώπων, ποὺ στάθηκαν πλάϊ μου μὲ τὴν εἰλικρίνεια, μὲ τὴν ἁπλότητα, μὲ τὴν ἀγάπη, μὲ τὴ διάθεσι τῆς θυσίας!

Μοῦ εἶναι, ἀκόμα, ἀγαπητὰ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν φίλων. Τὰ ὀνόματα ἐκείνων ποὺ τὴν καρδιά τους, ζεστή, φλογερή, τὴν ἔνοιωσα νὰ χτυπάει κοντά μου καὶ νὰ συγχρονίζεται μὲ τοὺς χτύπους τῆς δικῆς μου καρ-

διᾶς. Τῶν φίλων ποὺ μοιράστηκαν τὴν εὐτυχία μου καὶ δάκρυσαν στὸν πόνο μου.

Ὅμως, Χριστέ μου, κανένα ἀπ᾽ τὰ ὀνόματα αὐτὰ δὲν μοῦ εἶναι τὸσο γλυκύ, ὅσο τὸ ὄνομα τὸ δικό σου. Γιατὶ κανένα ἀπὸ τὰ πρόσωπα τὰ ἀγαπημένα δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ πλάϊ σου καὶ νὰ ἀναμετρηθεῖ μαζῆ σου σὲ προσφορὰ καὶ σὲ θυσία ἀγάπης.

Τὸ ὄνομά σου δὲν εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ φίλου ἢ τοῦ ἀδερφοῦ ἢ τοῦ πατέρα. Εἶσαι μαζῆ ὅλα αὐτά. Εἶσαι γιὰ τὴν ὕπαρξί μου καὶ φίλος κι᾽ ἀδελφὸς καὶ πατέρας. Μά, ταυτόχρονα, εἶσαι κάτι παραπάνω. *Εἶσαι ὁ Λυτρωτής μου. Εἶσαι ἡ ἐνσάρκωσι τῆς θείας ἀγάπης. Εἶσαι ἡ σταυρωμένη ἀγάπη.* «Ἠγάπησας ἡμᾶς καὶ παρέδωκες ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ» (Ἐφεσ. ε΄ 2). Ὑβρίστηκες, ραπίστηκες, σταυρώθηκες, μάτωσες, παρέδωσες τὸ πνεῦμα σου γιὰ μένα καὶ γιὰ τὰ ἀδέλφια μου τοὺς ἀνθρώπους.

Ὅταν μιλάω γιὰ Σένα, ὅταν σκέπτωμαι ἢ ἀναφέρω τὸ ὄνομά Σου, ἔρχεται στὸ μυαλό μου ὁλόκληρη αὐτὴ ἡ προσφορὰ κι᾽ αἰσθάνομαι νὰ μὲ λούζει τὸ ἁπαλὸ κῦμα τῆς ἀγάπης σου. Θέλω νὰ φωνάξω μ᾽ ὅλη μου

τὴ δύναμι: Χ ρ ι σ τ έ μ ο υ, Ἰ η-σ ο ῦ μ ο υ, σ᾽ ε ὐ χ α ρ ι σ τ ῶ.

Ἰησοῦ μου, Λυτρωτή μου, στὸ ὄνομά σου βρίσκω καὶ καταφύγιο. Τὸ ἔχω σὰν ἕνα παντοδύναμο ὄνομα, ποὺ τὸ εὐλαβοῦνται οἱ φυσικὲς δυνάμεις καὶ τὸ τρέμουν οἱ δαίμονες.

Τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς σου, ὁ ἀπόστολος Παῦλος, μὲ τὴ θεόπνευστη γραφίδα του μᾶς ἔχει πληροφορήσει ὅτι ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος σοῦ ἐχάρισε «τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων» (Φιλιπ. β΄ 9,10). Δὲν ὑπάρχει τίποτα μέσα σ᾽ ὁλόκληρη τὴν ἄψυχη καὶ τὴ λογικὴ δημιουργία, ποὺ νὰ μὴν ὑποτάσσεται σὲ σένα καὶ νὰ μὴν ὑπακούει στὸ ὄνομά σου. «Τὸ ὄνομά σου εἶναι μέγα καὶ ἀχώρητον καὶ τὸν κόσμον ὅλον βαστάζει» (Ἑρμᾶς). «Τοσοῦτον δὲ δύναται κατὰ τῶν δαιμόνων, ὡς ἔσθ᾽ ὅτε καὶ ὑπὸ φαύλων ὀνομαζόμενον ἀνύειν» (Ὠριγένης). Εἶναι τόσος ὁ φόβος ποὺ προξενεῖ στοὺς δαίμονες, ὥστε συχνὰ φέρνει ἀποτελέσματα ἀκόμα κι᾽ ὅταν τὸ μεταχειρίζωνται φαῦλοι ἄνθρωποι.

«Ἐν τῷ ὀνόματί σου» πορεύομαι. Τὸ κρα-

τῶ σὰν σημαία κι' ἀτσαλώνεται ἡ δική μου θέλησι καὶ σκορπίζεται πανικὸς στοῦ ἐχθροῦ διαβόλου τὴ δόλια παράταξι.

Μὲ τὸ ὄνομά σου στὰ χείλη πολεμῶ.

Μὲ τὸ ὄνομά σου στὰ χείλη ἐργάζομαι.

Μὲ τὸ ὄνομά σου στὰ χείλη ὀνειρεύομαι τὴ ζωή μου στὴ γῆ καὶ τὴ ζωή μου στὴ βυθισμένη στὸ χάος τῆς ἀπείρου αἰωνιότητος.

«Οὐκ ἔστιν ὄνομα ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς» (Πραξ. δ' 12).

5. Μὲ τὰ μάτια καὶ τὴν καρδιὰ τοῦ Ἰησοῦ

Αὐτὴ ἡ θεία προσευχή, ἡ ἐπίκλησι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, τὸ «Κ ύ ρ ι ε Ἰ η σ ο ῦ Χ ρ ι σ τ έ, Υ ἱ ὲ τ ο ῦ Θ ε ο ῦ, ἐ λ έ η σ ό ν μ ε», «εἶναι καὶ προσευχὴ καὶ εὐχὴ καὶ ὁμολογία τῆς πίστεως καὶ μεταδοτικὴ Πνεύματος Ἁγίου... ἐ ν ο ί κ η σ ι ς τ ο ῦ Ἰ η σ ο ῦ Χ ρ ι σ τ ο ῦ...». Καὶ εἶναι «ἐνοίκησις Χριστοῦ ὅτι μὲ τὴν μνήμην του ὁ Χρστὸς εἶναι εἰς ἡμᾶς καὶ δι' αὐτῆς ἐνοικεῖ ἐν ἡμῖν καὶ μᾶς πληροῖ εὐφροσύνης» (Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης).

Ὅταν ἀπευθυνώμαστε στὸ θεῖο πρόσωπο τοῦ Λυτρωτοῦ μας Ἰησοῦ, δὲν ζοῦμε ἁπλῶς στὴν ἀτμόσφαιρα τῆς νοσταλγίας. Τοῦ ἀνοίγουμε τὴν πόρτα τῆς καρδιᾶς μας καὶ

τὸν δεχόμαστε μέσα μας. Τὸν κάνουμε ἔνοικο τῆς ψυχῆς μας.

Ἕνα ὁποιοδήποτε πρόσωπο εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ νοσταλγεῖς, νὰ τὸ σκέπτεσαι κι' ὅμως νὰ αἰσθάνεσαι πὼς εἶναι μακρυά σου. Σὲ χωρίζουν ἀπ' αὐτὸ ἀποστάσεις τόπου καὶ χρόνου. Κατοικεῖ σὲ κάποια μακρινὴ χώρα. Κι' ἐνῶ τὸ ἀγαπᾶς, δὲν μπορεῖς νὰ τρέξεις κοντά του ἢ δὲν μπορεῖ νὰ τρέξει ἐκεῖνο κοντά σου. Ἢ εἶναι χρόνια πολλὰ ἀπὸ τότε ποὺ ἔσβησε ἡ πνοή του στὴ γῆ, πέρασε τὴν πύλη τοῦ τάφου καὶ τώρα ζεῖ σ' ἕνα κόσμο ποὺ σοῦ εἶναι ἀπρόσιτος. Ἔτσι ἡ ἀνάμνησί του μένει μέσα σου ἁπλῆ ἀνάμνησι. Δὲν μπορεῖ νὰ γίνει ἐπικοινωνία, ζωντανὸς σύνδεσμος καὶ ταύτισι ἐπιδιώξεων καὶ ψυχῶν.

Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιο μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου καὶ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Ὅταν προσηλώνουμε τὴ σκέψι μας σ' Αὐτὸν κι' ὅταν κυκλοφοροῦμε στὰ χείλη μας τὸ λατρευτὸ ὄνομα «Ἰησοῦς», μιὰ αὖρα λεπτὴ πνέει στὴν καρδιά μας. Εἶναι ἡ αὖρα τῆς παρουσίας του. Τὸν αἰσθανόμαστε νὰ θρονιάζεται μέσα μας. Νὰ «θέτει τὴν σφραγίδα του ἐπὶ τὴν καρδίαν μας» (Ἆσμα η' 6). Νὰ βάζει τὴ σφραγίδα του στὴν ψυχή μας. Καὶ νὰ ἑνώνεται ἡ ψυχή μας μαζῆ του.

Φυσικὰ ἡ κοινωνία αὐτὴ καὶ ἡ ἑνότης εἶναι μυστηριακή. Οὔτε φωτογραφίζεται οὔτε μετριέται οὔτε ἑρμηνεύεται μὲ λογικοὺς συλλογισμούς. Μόνο τὴ ζοῦμε. Τὴν ἀπολαμβάνουμε ἐσωτερικά. Βαθειά. Αἰσθανόμαστε ὅτι ζοῦμε «ἐν τῷ Χριστῷ» κι' ὅτι ὁ Χρστὸς «ζῇ ἐν ἡμῖν».

Ἔτσι, ἀθόρυβα, δημιουργεῖται μέσα μας μιὰ μεταμόρφωσι. Ἤρεμα, ἁπαλὰ ἡ καρδιά μας ἀναπλάθεται. Γίνεται θεοειδὴς καὶ θεοφόρος. Ἀρχίζει νὰ χτυπάει σύμφωνα μὲ τοὺς παλμοὺς τῆς καρδιᾶς τοῦ Ἰησοῦ, νὰ αἰσθάνεται ὅπως αἰσθάνεται ἡ καρδιὰ τοῦ Ἰησοῦ. Νὰ προσφέρεται ὅπως προσφέρεται ἡ καρδιὰ τοῦ Ἰησοῦ. Μεταμορφώνονται τὰ αἰσθήματά μας κι' οἱ σκέψεις μας κι' ἡ νοοτροπία μας.

Μὲ τὸ μεταμορφωμένο αὐτὸ ἐσωτερικὸ βάθος ἀντιλαμβανόμαστε τελείως διαφορετικὰ τὸν ἐξωτερικό, ὑλικὸ κόσμο.

Ὅταν ξεχνᾶμε τὸν Ἰησοῦ, ὁ φθαρτὸς κόσμος μᾶς τρομάζει μὲ τὴν ὑλικότητά του καὶ τὴ φθαρτότητά του. Δὲν βρίσκουμε σ' αὐτὸν κανένα νόημα. Αἰσθανόμαστε νὰ μᾶς κυριεύει ἡ ἀπογοήτευσι καὶ ἐπαναλαμβάνουμε στερεότυπα τὴν ἀπαισιόδοξη διαπίστωσι τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος: «ματαιότης

ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης» (Ἐκκλησ. α΄ 2).

Ὅταν ὅμως ὁ Κύριος βρίσκεται θρονιασμένος στὴν ψυχή μας κι᾽ ὅταν μὲ τὰ δικά του μάτια κυττᾶμε τὸ ὑλικὸ σύμπαν, τότε ὅλα ἀλλάζουν. Ἀποκτοῦν ἕνα νόημα. Βλέπουμε τὰ διάφορα στοιχεῖα, ποὺ ἀπαρτίζουν τὸν κόσμο, ὄχι σὰν τυχαῖα κι᾽ ἀδέσποτα ἐξαρτήματα, ἀλλὰ σὰν δημιουργήματα ποὺ πλάσθηκαν ἀπὸ τὰ δάκτυλα τοῦ Δημιουργοῦ. Διακρίνουμε πίσω ἀπ᾽ τὸ καθένα τὸν Πλάστη, ποὺ τὰ φιλοτέχνησε καὶ ποὺ τὰ συγκρατεῖ καὶ τὰ ἁρμόζει σ᾽ ἕνα πειθαρχημένο σύνολο.

Τὰ καταστροφικὰ ξεσπάσματα τῆς ὕλης δὲν μᾶς τρομάζουν. Ἔχουμε τὸν τρόπο καὶ τὸ κλειδὶ νὰ τὰ ἐξηγήσουμε. Ξέρουμε πὼς κι᾽ ἡ φύσι, μὲ τὴν πτῶσι τοῦ ἀνθρώπου, ἔχασε τὴν πρώτη ἁρμονία καὶ ἰσορροπία της καὶ «συστενάζει καὶ συνωδίνει» (Ρωμ. η΄ 22) καὶ μετέχει στὴ φθορά. Εἴμαστε ὅμως κι᾽ ἀπόλυτα βέβαιοι πὼς θὰ ρθεῖ ἡ μέρα ποὺ «καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ» (Ρωμ. η΄ 21) καὶ θὰ γίνουν «τὰ πάντα καινὰ» (Ἀποκ. κα΄ 5) καὶ σ᾽ ὅλα ἐπάνω θὰ δεσπόζει τὸ ἅγιο ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ.

Ὅμως δὲν στεκόμαστε μ' ἕναν τρόπο τελείως διαφορετικὸ μονάχα στὴν ἄλογη δημιουργία ἀλλὰ καὶ μπροστὰ στὸ λογικὸ πλάσμα, στὸν ἄνθρωπο. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι πιὰ γιὰ μᾶς ἁπλῶς ἡ ζωντανὴ ὕπαρξι ἢ ἡ μονάδα. Εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ Ἰησοῦ μας, ὁ ἀδελφός του.

Ξέρουμε, τὸ μαθαίνουμε ἀπὸ τοὺς Εὐαγγελιστάς, ὅτι μετὰ τὴν Ἀνάστασι, φανερώθηκε ὁ Κύριος στοὺς μαθητάς του «ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ» (Μαρκ. ιστ΄ 12). Παρουσιάστηκε σὰν ἄγνωστος ταξιδιώτης στὸ δρόμο πρὸς Ἐμμαούς, σὰν κηπουρὸς ἔξω ἀπ' τὸ ἄδειο μνημεῖο, σὰν ξένος στὴν ἀκροθαλασσιὰ τῆς Γεννησαρέτ. Ἆραγε δὲν παρουσιάζεται καὶ σήμερα, μὲ τὴ μορφὴ τοῦ κηπουροῦ ἢ τοῦ ὁδοιπόρου ἢ τοῦ ξένου ἢ τοῦ πεινασμένου ἢ τοῦ ὀρφανοῦ; Ἀσφαλῶς, ναί. Γιατί μᾶς τὸ εἶπε πὼς οἱ φτωχοὶ κι' οἱ καταtρεγμένοι εἶναι ἀδέλφια του κι' ἡ παρουσία τους εἶναι παρουσία δική του.

Ὅταν μὲ τὴν προσευχὴ ἀναζητᾶμε τὸν Κύριό μας, τὰ λέπια τῆς ἰδιοτέλειας πέφτουν ἀπ' τὰ μάτια μας καὶ μποροῦμε νὰ τὸν ἰδοῦμε στὸ στεγνὸ πρόσωπο, στὰ κλαμένα μάτια, στὴ θλιμμένη ἔκφρασι τῶν δυσμένα μάτια, στὴ θλιμμένη ἔκφρασι τῶν δυστυχισμένων ἀδελφῶν μας. Τοὺς βλέπουμε ὅλους αὐτοὺς ὄχι σὰν ξένους, οὔτε σὰν ἁπλὰ

κομμάτια τῆς ἀνθρώπινης μάζας, ἀλλὰ σὰν προσωπικότητες ἀναντικατάστατες, γιὰ τὶς ὁποῖες «Χριστὸς ἀπέθανε» (Α΄Κορ. η΄ 11). «Βλέπομεν τὸ πρόσωπόν των ὡς ἂν τις ἴδοι πρόσωπον Θεοῦ» (Γεν. λγ΄ 10). Καὶ τοὺς ἐκτιμοῦμε καὶ τοὺς σεβόμαστε καὶ τοὺς ὑπηρετοῦμε.

Ἰησοῦ μου, τὸ ὄνομά σου πλάθει μέσα μου ἐντελῶς καινούργια ἀντίληψι γιὰ τὸν κόσμο. Μοῦ δίνει κανούργια μάτια, καινούργια καρδιά.

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

1. Αἷμα ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ
2. Ὀνήσιμος
3. Στὴ σκιὰ τῶν Πυραμίδων
4. Αὐτοκτόνησε ἕνας αἰώνας
5. Φονικὸ στὴ Βίλλα τῆς εὐτυχίας
6. Δίχως φωλιὰ
7. Μητέρα
8. Κατηγορῶ καὶ ἀπολογοῦμαι
9. Βρῆκα Πατέρα